

SAMEN STERK

ARCHIEF FEDERATIE VAN MAROKKAANSE VERENIGINGEN

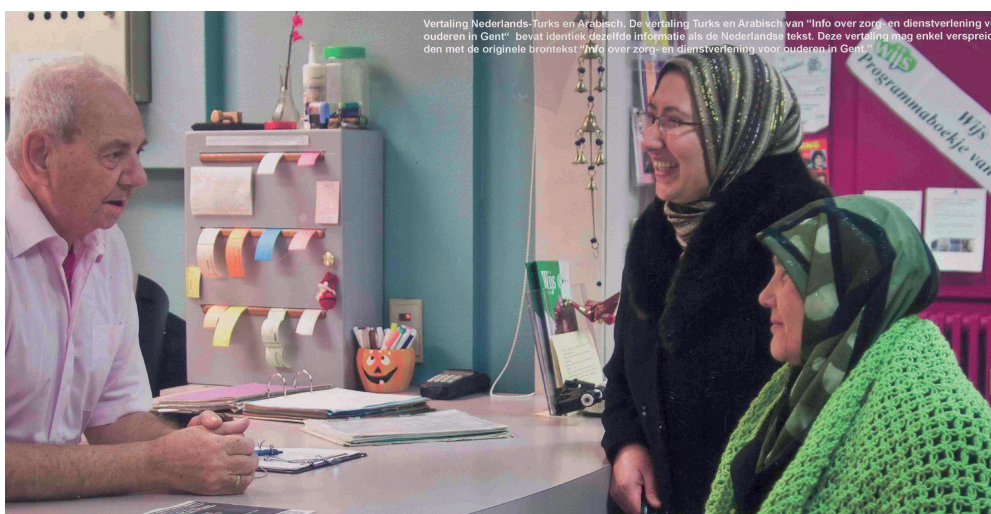
Karim Ettourki

In 2015 blies de Federatie van Marokkaanse Verenigingen (FMV) 20 kaarsjes uit in cultuurcentrum De Roma in Antwerpen. FMV kan terugkijken op een boeiende, maar ook bewogen geschiedenis in de Scheldestad. In maart 2017 werd het archief van het secretariaat in Borgerhout aan KADOC toevertrouwd, nadien volgde dat van de Gentse afdeling. Met deze overdrachten zijn de bewaring en ontsluiting van een belangrijk deel van de geschiedenis van het Vlaams-Marokkaanse verenigingsleven verzekerd.

De genese van het middenveld

Het Marokkaanse verenigingsleven kent een lange geschiedenis. Kort na de ondertekening van de bilaterale akkoorden tussen België en Marokko in 1964 richtten Marokkaanse gastarbeiders verschillende organisaties op. De eerste daarvan ontstonden in Franstalig België al aan het einde van de jaren 1960. De Marokkaanse overheid stimuleerde van haar kant de oprichting van een aantal organisaties om de gastarbeiders te controleren en aan zich te binden zodat ze de gevestigde politiek in het land van herkomst niet zouden verstoren. Vanaf de jaren 1970 werden ook vzw's in het leven geroepen om gebedshuizen te besturen. In de bestaande literatuur worden voor deze periode twee types organisaties onderscheiden in de Brusselse regio: verenigingen met een overwegend cultureel en sociaal dienstverlenend karakter en gepolitiseerde organisaties gelieerd aan de vakbondswerkingen en studentenbewegingen. Door gebrek aan archiefmateriaal is er echter weinig diepgaand historisch onderzoek gevoerd naar deze structuren.

Door de jaren heen is het aantal verenigingen met sterk uiteenlopende doelstellingen enorm toegenomen. Niet alleen de initiatiefnemers hebben dat middenveld vormgegeven, ook het beleid heeft een invloed uitgeoefend op de wijze waarop groepen zich hebben georganiseerd. In het midden van de jaren 1990 werden 'migrantenverenigingen' vanuit de overheid via het decreet van 19 april 1995 aangemoedigd om samen te wer-

Vertaling Nederlands-Turks en Arabisch. De vertaling Turks en Arabisch van "Info over zorg- en dienstverlening voor ouderen in Gent" bevat identiek dezelfde informatie als de Nederlandse tekst. Deze vertaling mag enkel verspreid worden met de originele brontekst "Info over zorg- en dienstverlening voor ouderen in Gent".

Info over zorg- en dienstverlening voor ouderen in Gent Gent'te yaşlılar için bakım ve diğer hizmetler hakkında bilgilendirme

معلومات حول العناية و تقديم الخدمات للمسنين في
خنت

Voor 50-plussers, mantelzorgers en alle geïnteresseerden

50 yaş ve üzerinde olan, evde aile bakımı sunan ve konuya ilgi duyan herkes içindir

لمن يفوق سنه 50 سنة و المحتاجين للعناية و كل من له شأن

Verzamelpaats / Toplanma yeri: FMV, Pannestraat 1, Gent! / مكان التلاقي: FMV, Pannestraat 1, Gent!

OCMW Gent: Els De Ganck 09 266 38 09

FMV: Katrien Desmet 09 330 55 29

09 266 38 09 خنت: اوس دي خلك
09 330 55 29 FMV فكترين ديسمت

التسجيل مسبق عند:

Vooraf inschrijven bij / Önceden kayıt yaptıracağınız adres:
FMV Katrien Desmet 09 330 55 29

deelname is gratis
katılım ücretsizdir
المشاركة مجانية

ken en zich te organiseren in koepelstructuren. Het landelijkke migrantenmiddenveld werd via die weg geïntegreerd in het algemene volksontwikkelingswerk. Dat resulteerde in het ontstaan van drie federaties met een Marokkaanse achtergrond: de Federatie van Marokkaanse Verenigingen (FMV), de Vereniging voor Ontwikkeling en Emancipatie van Moslims (VOEM) en de Federatie van Marokkaanse Democratische Organisaties (FMDO).

Affiche van een informatietraject rond zorg in Gent, betoelaagd door de Koning Boudewijnstichting, 2013.
[KADOC, Archief FMV]

Handen in elkaar

De politieke opgang en doorbraak van extreemrechts in de jaren 1990 hadden eveneens een grote impact op de Vlaams-Marokkaanse gemeenschap in Antwerpen. De agressieve visuele campagnes – iedereen kan zich nog de bokshandschoenen herinneren – en de bijhorende retoriek baarden veel gezinnen gro-

te zorgen. De wijze waarop de Marokkaanse gemeenschap politiek werd misbruikt in de aanloop naar Zwarte Zondag deed een aantal verenigingen in Antwerpen besluiten om de krachten te bundelen onder het motto 'samen zijn we sterk' en op te komen voor onder meer recht op werk, volwaardig onderwijs, goede gezondheidszorg en recht op de eigen culturele identiteit en godsdienstbeleving. Dat initiatief leidde in 1993 tot de oprichting van de Antwerpse Marokkaanse Federatie (AMF). In functie van het bovengenoemde decreet veranderde de koepelorganisatie twee jaar later haar naam in Federatie van Marokkaanse Verenigingen (FMV).

FMV ontwikkelde een aantal projecten om de maatschappelijke participatie van haar achterban te stimuleren en trad regelmatig op als woordvoerder in de media. In de loop der jaren werden specifieke werkingen gecreëerd en projecten uitgewerkt. Zo riep FMV met ondersteuning van de Unie van Turkse Verenigingen het Platform Allochtone Jeugdwerkingen (PAJ) in het leven om jongeren warm te maken voor het verenigingsleven. Het Platform heeft zich verder kunnen ontwikkelen en vaart intussen een zelfstandige koers. Rond kunst en cultuur ontstond in de schoot van de Federatie het Moussem-festival dat artistieke en kunstzinnige evenementen verzorgde met een link naar of openheid voor de Arabische wereld. Sinds 1 januari 2008 werkt de organisatie onder de naam Moussem Nomadisch Kunstencentrum. Ze is op verschillende podia in Vlaanderen en Europa actief.

Rond onderwijs heeft de Federatie een stevige reputatie opgebouwd. Om de leerachterstand bij kwetsbare leerlingen weg te werken, richtte ze het project IQRA-Vlaanderen op. Wat begon als een tijdelijk initiatief om met een aantal vrijwilligers leerlingen na schooltijd intensief te ondersteunen zodat ze succesvol een schooltraject kunnen afleggen, is intussen geëvolueerd naar een ambitieus onderwijsproject voor kleuters en leerlingen lager onderwijs. In 2013 opende IQRA, als eerste school opgericht vanuit de Vlaams-Marokkaanse gemeenschap, de deuren in Borgerhout met Nederlands als voertaal. Respect voor meertaligheid en ouderparticipatie worden er hoog in het vaandel gedragen.

Naast deze en talrijke andere projecten behoort de ondersteuning van diverse lidorganisaties binnen het sociaal-cultureel werk tot het takenpakket van de Federatie. Daarvoor beschikt FMV over drie lokale secretariaten: in Borgerhout, Gent en Koekelberg. In tegenstelling tot wat men zou kunnen vermoeden, tellen de aangesloten verenigingen een groot aantal personen met roots in verschillende landen. Naast Marokko hebben leden van die organisaties achtergronden in landen als Tunesië, Egypte, Libanon, Turkije, Irak, Palestina, Syrië, Afghanistan, Tsjetsjenië, Soedan, Liberia, Senegal, Niger, Eritrea en Bulgarije.

Een hart voor erfgoed

Sinds een aantal jaren onderhouden FMV en KADOC goede contacten. In 2013-2015 bijvoorbeeld ondersteunde KADOC intensief het erfgoedproject Dakira, dat de Vlaams-Marokkaanse geschiedenis in de kijker heeft geplaatst. Ook het archief van de Federatie en de kwaliteitsvolle bewaring ervan kwamen regelmatig aan bod tijdens diverse contactmomenten. Een deel van het erfgoed van FMV is in de loop der jaren jammer genoeg verloren geraakt. Een aantal maanden geleden besloot de Federatie om haar documentaire erfgoed aan KADOC over te dragen. De archieven van de Antwerpse en Gentse afdeling hebben intussen hun weg gevonden naar KADOC en zullen op termijn en in overleg met de organisatie ontsloten worden voor het publiek.

De aan KADOC overgedragen documenten dateren vooral van na de jaren 2000 en weerspiegelen de specifieke werking van de Federatie. Het materiaal van zowel de Antwerpse als Gentse overdracht kan in twee delen worden onderverdeeld. Enerzijds vinden we documenten terug rond de interne werking - veelal teamverslagen, de documenten van de bestuursorganen worden nog door FMV bewaard - en van de verschillende vaak tijdelijke projecten die door FMV zelf werden uitgevoerd. Anderzijds bevatten de archieven stukken die betrekking hebben op de administratieve ondersteuning en opvolging van de aangesloten organisaties in Vlaanderen. De archieven van de intussen verzelfstandigde deelwerkingen PAJ en Moussem maken geen deel uit van de overgedragen bestanden en worden nog door de desbetreffende organisaties bewaard.

Affiche van een
benefietconcert van
Basincop, lidorga-
nisatie van FMV,
2014.
[KADOC, Archief
FMV]